

Előfizetési díj:

Egész évre . . . 8 kor.
Félévre . . . . 4 kor.
Negyedévre . . 2 kor.

Egyes szám ára 10 fill.

Megjelenik minden
vasárnap.

Telefon szám: 15

NÉPJOG

POLITIKAI HETILAP.

A FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Szerkesztőség:

Kaposvár, Zárda-utca
17. szám,

hová a lap szellemi részét
illető minden közlemény inté-
zendő.

A kiadóhivatal

munkakörét *Hagelman*
Károly könyvkereskedő
vállalva magára, az előlze-
tesek, nyiltér- és hirdetés-
díjak és a lap szétállítására
vonatkozó felszólítások ide-
intésendők.

A munkáskedés.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület kérvényt nyújtott be a képviselőházhoz, melyben elpanaszolja a szociáldemokrata izgatás és kivándorlás folytán a gazdákat fenyegető veszedelmet s orvoslást kér a bajok ellen. Orvosszereket is ajánl: az izgatással elkövetett sajtóvétségeket ki kell vonni az esküdt-bíróság hatásköre alól, a kivándorlást pedig úgy kell korlátozni, hogy az aratásra elszerződött munkás ne kaphasson útlevelet.

A kérvényt a múlt héten tárgyalta a képviselőház s a két szakminiszter kifejtette álláspontját e kérdésben.

Günther Antal igazságügyi miniszter szerint az esküdtzéki bíraskodás intézményét korlátozni nem szabad, mert esküdtzéki bíraskodás nélkül nincs sajtószabadság. De arra feltétlenül szükség van,

hogy az esküdtzéki eljárás gyorsabb, a büntetés szigorúbb s az eljárás hatásosabb legyen — s ne stróhmannt, hanem az igazi bűnöst sújtsa a büntetés.

Érdekes beszédet mondott Andrassy Gyula gróf, belügyminiszter is. Tiltakozik az ellen, hogy a mai parlament osztály — parlament volna. Az országgyűlés a nemzet összességét szolgálja s ezt tennie is kell, mert csak ez az igazi nemzeti politika.

Nyilatkozott a miniszter a szakszervezetekről is. Jogosnak tartja a munkások szervezkedését, jogosnak a bérharcot is, ha a munkások jobb életfeltételeket akarnak elérni. A szervezkedést gátolni nem szabad, ha azt célozza, hogy erőt adjon a munkásnak a bérküzdelemben. Hisz az államnak feladata, szigorú kötelessége a szegényt, a gyengét támogatni. Különben is a bérvizonyok javulása az egyedüli módja a

kivándorlás csökkentetésének s a nép jóléte lehet csak alapja a megelégedésnek. Éppen ezért nem engedi meg, hogy a hatóságok mindenféle ürügyekkel feloszlassák a szervezeteket.

A hatóságok az erőszakoskodással csak azt érik el, hogy a nép az izgatásban martirt lát s meg lesz győződve, hogy azt a mindentelét, amit megígért, meg is valósította volna, de a hatóságok megakadályozták.

Viszont azonban azt a szervezetet, melynek működése alapszabályellenes, a mely törvénybe ütköző bűntényekre, vétségekre izgat, mely tagjait, vagy azok által másokat terrorizál, azt a szervezetet fel fogja oszlatni.

A kivándorlás dolgában azt mondja a miniszter, hogy ott más, mint a honvédelem szempontjából történő korlátozást foganatosítani nem lehet, nem szabad. Ezt is csak

T A B C A.

Liliomvölgyi Katinka.

— Humoreszk. —

I.

„Nőt énekelek.”

Liliomvölgyi Katinka kisasszonyról szól az ének.

Arany János Rozgonyinét, Petőfi Juliskáját énekelte meg, a biblia pedig nem egy amazonról tesz említést, ki egyik vagy másik tette által a halhatatlanok közé soroztatik.

A Liliomvölgyiek valamennyien dicső hősök voltak és karddal kezükben vítottak ki az utókor elismerését; nem csoda, hogy utódjuk, Katinka kisasszony, szintén igényt tart a halhatatlan névre.

Nem akarok Liliomvölgyi Katinka bajai fölött fitymálózni, halhatatlanságáról sem akarok kételkedést táplálni, egyedül csak azt kérdezem, hol vitta ki Katinka a halhatatlan nevet. Szedánál avagy Plevnánál? Nem. Vagy az orleansi szűz módjára egész hadseregeket tett tönkre? Az sem. Gyámolítója volt a szegényeknek, kórházakat, ösztöndíjakat alapított? Nem Liliomvölgyi Katinka a divatárusok, illatszerészek főkönyveiben lett halhatatlanná. Soha egy kereskedőnek jobb üzlete nem volt, mint az, melyben a bájos kisasszony vásárolt. Naponta tízféle kendőző szer, ugyanannyi finom szappan, üdítő viz, ean de Cologne, oly bajossa varázsoltak Katinka kecses tagjait, hogy nem egy fiatal

ember szivecskéje dobogott erősebben a kisasszony látásánál. Volt is neki sok udvarlója. De haj! a sok udvarló közül egyik sem ragadta meg az evezőt, hogy vele a kisasszonyt Hymen kikötőjébe terelje.

A hangversenyeken, bálakon általában minden mulatságon ott volt a Liliomvölgyiek utolsó sarja. Mindig az udvarlók egész zajától volt körülveve; ő pedig csak ott ült a pamlagon, kezében egy félig hervadt rózsát, (ez kedvenc virága volt) szende pillantásokat vetve hol egyik, hol másik udvarlójára.

II.

„Bármerre járok, őt nem lelem.”

A bemutatáson tüleltünk s így már mint jó ismerősök kereshetjük fel Katinka kisasszonyt boudoirjában.

Reggel kilenc óra volt; a szobacicus — kit, úgy látszik, Isten jókedvében teremtett — halkán kopog a boudoir ajtaján. Katinka kisasszony egy függönyökkel elzárt ágyban almodik — elmúlt évtizedekről. A kopogásra azonban felébredt, kinyitja az ajtót és azután a toilette asztalhoz ült. Hosszadalmas volna leírni e két órás toilettet és különben is illedelmesség volna jelen lenni az öltözésnél.

Varjunk egy-két órát és ekkor elérkezett az idő, melyben a kisasszony vendégeit fogadja.

Az óramutató tizenegyen áll. Katinka szépen butorozott szobában, fogadótermében ül, kezében egy francia divatlap. A fogadóterem ajtai kinyitlak és rajtuk minden előleges bejelentés nélkül egy fiatal ember lepelt be.

— Katinka nem emlékezett, hogy a fiatal embert valaha is látta volna udvarlóik között.

— Nagysád! — Szólalt meg az idegen.

— Uram, tudni fogja mi az illedelem és egy hölgy irányában mikép tartozik magát viselni. Ön megsértette az illedelmet, amennyiben nem jelentette be magát, azután minden bemutatás nélkül megszólít egy fiatal —

— Fialtságaról nagysád, meg vagyok győződve. Nevem báró Berdy Kálmán.

— Én liliomvölgyi Liliomvölgyi Katinka vagyok. Minek köszönhetem a szerencsét báró úr, önt lakáson üdvözölhetni? — Kérde Katinka oly csábító mosollyal, mely Berdyre látszólag nagy hatással volt.

— Nagysád engedelmével egy rövidke történetet fogok elbeszélni, melyben megjelenésem okát is megmagyarázom.

— Mielőtt ezt tenné báró ur, sziveskedjék helyet foglalni.

Berdy engedve a felszólításnak, leült, azután pedig folytató:

Két év előtt a közeli L. helysége utaztam. Négy órakor délután megérkeztem és este már táncvigalomra mentem. Legelső dolgom volt a hölgyeket szemügyre venni. A terem egyik szegletében egy bájos leánykat pillantottam meg, ki félig hervadt rózsát tartva kezében, az udvarlók nagy számától volt körülvéve. Miután azonban az illető kisasszonyt és udvarlóit nem ismertem, párbajra pedig okot nem akartam szolgáltatni, táncban, játéokban, ivásban kerestem szórakozást. De hiába! Nyugalmam oda volt! Szemeim előtt ő lebegett, az ismeretlen,

ügy, hogy a katonaköteleseket nem bocsátják ki. De igenis, meg akarja szüntetni az ügynöki rendszert, szaporítja a határrendőrséget, szigorítja az ellenőrzést. Reméli, hogy így is csökkenni fog a kivándorlók száma.

A gazdasági fellendülés volna a legjobb orvosság. Erőszak semmire sem megy. Törődni kell a néppel, támogatni a megélhetés lehetőségét: kenyeret és jogot adni a népnek s az nem vándorol ki!

És Andrásynak igaza van!!

Krónika a hétről.

A hét a lecsillapodás zavartalanul csendes hete. A közelmúlt botrányainak hullámai elsimultak teljesen. Emlékezőtehetségünk megerősítése árán tudnánk csak rájönni, hogy voltaképp mi is történt nemrégiben. Nem törődünk mostanság csak a saját magunk bajával. Kíváncsiságunk oda-szegeződik Bécsbe, ahol az ország hatalmi megbízottja tanácskozik rólunk és ügyeink jövőjéről. A kormányférfiak banketteznek és üléseznek vigan, mi pedig szívszorogva lessük a határozatot. Lesz-e vajon önálló vamterületünk és milyen kvótánk lesz a kiegyezés körül.

*

A képviselőház éppen csak egy-két formális ülést tartott. A tanítók fizetésjavítása okozott még egy k vés szóbeszédet. Egy keveset, mert itt mifelénk inkább törődnek bármivel is, mint a kulturával.

kinek nevét sem tudtam, kiért életemet, vagyonomat feladoztam volna. Sohasem szerettem érzelmeimet elárulni és így nem kérdezősködhettem a bájós idegen után. Ma azonban a Mindenható segédelmével megtaláltam és most előttem van. Katinka, előttem a férfit, ki éjjel-nappal csak read gondolt, kinek egyedüli boldogsága vagy! Ne vesd meg egy fiatal ember érzelmeit, emeld őt fel hozzád és légy övé.

Berdy térdre borult Katinka előtt.

— Keljen fel Berdy úr! Nem akarom önt boldogtalanná tenni, sőt, hogy élte nyugalmát visszaadjam, követni fogom önt, mint hí feleség az élet rögzős utján.

Nemsokára ajk ajkon, kebel-keblen pihent és két hét múlva Katinka Hymen kikötőjébe tartotta bevonulását.

III.

„Verje meg a teremő”

Egy hónap mult el a fent leirt találkozás és egybekelés óta.

Óh, hányszor csalódunk az életben. Alig mult egy hónap és Berdy már is egyedül indult kútazásra. A rossz nyelvek azt rebesgetik, hogy nem tér többé vissza. Megvalik majd idővel! De annyi tény, hogy ez a kedves báró Katinkától néhány ezrest kicsalt, utnak indult és ha az újságoknak hitelt lehet adni, Amerikában élvez a mézes heteket.

De Katinka is kárpótolva lett, mert a táján következő sorok olvashatók:

Baró Berdy Kalmanné, szül. Liliomvölgyi Liliomvölgyi Katinka.

A jövő asszonya.

A feminizmus napról-napra terjed. Hiába küzdenek ellene egyetemi tanárok, hírlapírók; a nő mindinább meghódítja önműveltségét.

Azok, kik komolyan veszik a kérdést és pszichológiai, meg pedagógiai szempontból vizsgálják a kérdés mögött rejlő nagy problémát, mindnyájan megegyeznek abban, hogy a jövő asszonyának jellege és értéke a jelen leányának nevelésétől függ legelső sorban.

Még általános emberi szempontból is tagadhatatlan ennek az állításnak az igazsága, kétszeresen igaznak bizonyul azonban akkor, ha a mi speciális nemzeti viszonyainkat tekintve, a magyar asszony jövőjére gondolunk. És itt önkéntelenül felmerül bennünk az aggódó kérdés: vajon a magyar leányok nevelése megfelel-e azoknak az igényeknek, melyeket a jövő magyar asszony iránt tamasztanunk jogos és szükséges?

Hála Istennek, ma már ellenségeink sem számítanak bennünket a barbár kelethez, mi magunk meg plane szeretjük műveltségünket a nyugat civilizációjának mértékével mérni. Csakhogy ez a büszke öntudat még nem elég, tenni is szükséges ahhoz, hogy a magyar leánynevelés a modern női műveltség színvonalára emelkedhessen.

A multban tömértelen hibát követünk el ebben az irányban. Azt hittük, leányaink jövő boldogságára éppen elég, ha belőlük derék gazdasszonyokat, szeretetre méltó magyar háziasszonyokat nevelünk, s úgy véljük, ezzel a tudománnyal egy jó férj oldalán megélnék leányaink boldogan.

Lehet, hogy a mult patriarchalis viszonyaihoz mérten elegendő is volt ez a nevelési módszer. Am rövid par-évtized óta a viszonyok alaposan megváltoztak; az élet terhei súlyosabbá lettek, elannyira, hogy immar a nőnek is aktív részt kell vennie a létért való kemény küzdelemben. A hazasági statisztika is mind szomorubb arányokat mutat és a leánya jövőjéért aggódó anya szorongó szívvel kénytelen számolni azzal, hogy leányának esetleg a saját eszével és kezével kell majd megkeresnie a mindennapi kenyeret.

Naiv beszéd az, hogy az asszonyt hivatása pusztán csak humanisztikus térre szorítja. Miért kelljen a modern asszonynak egy életet a betegség mellett szamaritánus szolgálatokat teljesítenie, mikor intellektuális ereje képesíti őt a legnagyobb szellemi harcokra is.

Hiszen szép az a filantrópia, nagyon szép: segíteni elzűlött gyermekeket, szegényeket, beteg állatokat és mérték-telen férfiakat. De mikor napról-napra látjuk: miként használják legelőbbsen hű cégernek a jötekonyságot, hogy mellette szereplésükkel hivalkodjanak, elmegy a kedvük ettől a jötekonyságtól.

Azt hisszük, felesleges bizonyítani, hogy méltóbb a nőhöz, ha a tudomány fegyverével vívja meg az élet harcat, mint kemény, brutális, tisztán a férfiaknak való napszamos munkával. Am, hogy ezt tehesse, a műveltségnek arra a fokára van szüksége, melylyel a diplomával bíró férfiak dicsekszenek.

A magyar asszonyok hálaival tartoznak azoknak, kik megnyitottak előttük az utat, melyen a műveltség e fokot elérhetik. Leánygimnaziumaink, felsőbb leánynevelőintézetek eddig nem se tett mérvben szaporodnak és örömmel értesülünk arról, hogy Apponyi Albert gróf közoktatásügyi miniszter újabbán Aradon nyit a felsőbb leánynevelésnek hajlékot. Még néhány év ilyen vezetés mellett és a nagy mű be lesz tetőzve; leányaink jövője biztosítva és a jövő magyar asszony olyan, a milyennek legszebb almainkban almodtuk. Sohse feljünk attól, hogy a tudomány a nőket »szörnyetegek«-ké fogja lealacsonyítani.

A mai leányokból lesz a jövő asszony és a jövő asszonya neveli a hazának a késői magyar nemzedéket. És bár a jelenkor áldásos intézményeinek gyümölcsét leginkább a késő utókor szedi, mi magunk is hálásan hajljuk meg lobogónkat az uttörők előtt.

H I R E K.

Március 15.

A magyar szabadság hajnalhasadásának évfordulóját ez idén is nagy ünneppel fogják Kaposvárott megünnepelni. Az ünnepélyt az iparos egyesületek a függetlenségi és 48-as körrel együtt rendezik. A délutáni ünnepély a városház előtti téren tartatik, mely délután 3 órakor kezdődik a dalárda énekével, megnyitó beszédet dr. Thaly László orsz. képviselő — ki ez ünneppelre Kaposvárra jön, — az ünnepi beszédet pedig dr. P e t e Márton tartja. Majd két-két alkalmi szavaltat következik. Este pedig a Korona szálloda nagytermében bankett lesz, hol az ünnepi beszédet dr. R u s a Ernő fogja mondani.

— A Dunántúli Pénzüntéreti Tisztviselők Egyesülete folyó évi március hó 24-en, délelőtt 9 órakor, Szombathelyen, a városház nagytermében közgyűlést tart, tárgysorozat: 1. Elnöki megnyitó. 2. Az egyesület céljait ismerteti Denes József titkár, a Csurgói takarékpénztár főkönyvelője. 3. Nyugdíjügy és szolgálati pragmatika. Előadja Berényi Pal dr. ügyvéd, a soproni korona-takarékszövetkezet ügyvezető igazgatója. 4. Nyári találkozások és viták rendezése iránti javaslat. Előadja Kotzián Emil, a Somogy megyei takarékpénztár főkönyvelője. 5. Az egyesület tanácsának kiegészítése. 6. Indítványok.

— Közgyűlés. A kaposvári iparoskör folyó évi március hó 10-én (vasárnap) d. u. 4 órakor Honvéd-utcai helyiségében rendes évi közgyűlést tart, a közgyűlés tárgyai: 1. Elnöki jelentés 1906 évről. 2. Valasztmányi tagok választása. 3. Tisztviselők választása. 4. Esetleges indítványok.

— A város közgyűlése. Kaposvár dt. város képviselőtestület 1907. évi március hó 11-én d. u. 3 órakor, a városház nagytermében tartandó rendkívüli közgyűlést tart. Tárgysorozat: 1. A Kontrássy-utcai kocsiútnak aszfalttal burkolása tárgyában a Magyar Aszfalt-részvénytársasággal kötött szerződés bemutatása. 2. Az Eszterházy-utcai jarda és föld alatti csatorna megépítése tárgyába beérkezett ajánlatok bemutatása és javaslat. 3. Kertessi Elek és társainak a Mező-utcaból az első dűlő-utra nyitandó utca engedélyezése iránti kérvénye. 4. A villamtelep t rialek dynamójának kicserélése tárgyában javaslat.

— Gyászrovat. Oszlányi Márton nyug. kir. telekkönyvezető, sz. k honvéd hadnagy életének 67-ik, évében, március hó 7 én elhunyt. Teme ese folyó hó 8-an vol.

— Meghívó. A Kaposvári 48-as Függetlenségi Kör 1907. március 17-én d. u. 4 órakor tartja rendes évi közgyűlést, amelyre a tagokat tisztelettel meghívjuk azzal, hogy a megjelentek számára való tekintet nélkül ezen közgyűlés az alapszabályok 10-ik §-ának végintézkedése szerint határozatképes.

Tárgy: 1. Évi jelentés. 2. Pénztáros és számvizsgálók jelentése. 3. Kizárási ügy elintézése. 4. Társelnök és pénztárosi állás, úgy a választás folytán esetleg üresedésbe jövő tisztviselői állás betöltése. 5. A kilépő 17 rendes és 6 pótválasztmányi tag helyett újak választása. 6. Egyéb indítványok. Dr. Zánkay Gusztáv elnök. Dr. Pete Márton titkár.

— **A Tulipán-kert jótékony adományai.** A Tulipán-Szövetség kaposvári fiókjának választmánya Rusa Ernőné elnöklése mellett főhóban ülést tartott, melyen elhatározta, hogy:

1. Iparos isk. bizottság szegénysorsu jó tanulóinak — — — — —	100 K
2. Tüdőbetegek szanatoriuma — — — — —	100 „
3. Kaposvári főgimn. segélyegyletének — — — — —	50 „
4. Szegény tanuló napközi otthonának — — — — —	50 „
5. Szegény tanulók felruházó egyesületének — — — — —	50 „
6. Zárdai népiskola szegény tanulóinak — — — — —	50 „
7. Polg. fiúiskola szegény tanulóinak — — — — —	50 „
8. Iparos ifjak önképző egylete — — — — —	50 „
9. Magyarországi munkások rokkant és nyugdíj egylet kaposvári fiókjának — — — — —	50 „
10. 48-as függetlenségi körnek — — — — —	50 „

Összesen: 600 K

jótékony adományt ad, mely adományok már folyósítottak is. Elhatározta továbbá, hogy a Magyar Védő Egyesülettel leendő egyesülés előkészítése céljából értekezletet tart. Végül pedig kimondotta, hogy a bőjt elmúltával hangversenyyel egybekötött estélyt rendez.

— **A siketnémák kaposvári intézete** I. osztályába az 1907 8-ik tanévben tizenkét siketnéma növendék vétetik föl. Pályázhatnak első sorban somogy-, zala-, baranya- és tolnamegyei illetőségű 7-10 éves siketnéma gyermekek. A kérvények f. évi június hó 20-ig a kaposvári siketnéma intézet igazgatóságához küldendők be. Egyéb fölvilágosítással az intézet igazgatósága szívesen szolgál.

— **Szép, egészséges szőlő** minden gazda öröme. Hogy azt elérje feltétlenül szükséges az oltványok beszerzési forrására figyelemmel lenni. Elismert tény, hogy a legjobb minőségű fajtisza és szakszerűen kezelt oltványok a »Milleniumtelep«-en kaphatók Nagyöszön, Torontálmegye. Műmelletekkel ellátott magyar vagy német vagy román vagy szerb nyelvű főrajjegyzékét a vállalat ingyen és bérmentve küldi.

— **A szakácsi mandátum.** Dombóvár-ról jelentik, hogy a szakácsi kerületben Lexa Jenő függetlenségi pártelnök Hainrikffy Pál javára visszalépett, így Hainrikffy a hivatalos jelöltje az országos függetlenségi pártnak is. Ellenjelöltje Huszár Károly fővárosi lapszerkesztő, néppárti.

— **Halált okozó baleset.** A Darnay-féle téglagyárban egy munkás kocsioltatás közben az egyik kocsit alá esett s a kerék annak fejét összeroncsolta, úgy hogy mindjárt meghalt. A szerencsétlent Schmiéd Fülöpnek hívják. A baleset úgy történt, hogy a munkások egy része egy üres és egy rakott vasuti kocsi tőlt az iparvágányon kifelé a gyártelepről; Schmiéd pedig, aki a kocsikkal szemközt jött, szintén segédkezni akart a tolnánál s a vágányok közé állva, az első kocsit balra közödjének vetve állat tőltta azt, miközben a második kocsit ezt elérte s a lökés következtében Schmiéd elcsuszott, feje pedig a jobb oldali kerék alá került, mely fejét teljesen összezúzta.

— **Az állatforgalom szempontjából téjékozással** a következőkre hívja fel a főkapitány a közönség figyelmét: Járlevéllel el kell látni lovat, szarvasmarhát, bivalyt, juhot, kecskét, sertést, csikót, borjút, bárányt, gödölyét és malacot korukra való tekintet nélkül, ha a tulajdonjog másra átruházatik, vagy más helyre hajtatik. Járlevél csak magyar nyelven állíttatnak ki. Díjak a következők: Egy járlevél kiállítás díja 10 fillér, egy

járlevél átírási díja 6 fillér, egy járlevél eszközölt leírás díja 4 fillér, egy járlevél eszközölt egészségügyi bizonyítvány irányítással 4 fillér. Járlevélek kiállítását vagy átíratnak vasár- és ünnepnapok kivételével a rendőrkapitányi hivatal járlevélkezelője által délelőtt 8-tól 12-ig délután 2-től 5-ig. Külföldre irányított járlevéleken az egészségügyi záradék kiigazításáért külön díj nem jár. Szabályszerű járlevél alapján vásárolnak is állíttatnak ki új járlevél. A járlevélkiállítás körül felmerülő esetleges panaszok a rendőrfőkapitánynál teendők meg.

K Ü L F Ö L D

Az új duma.

Az oroszországi vulkán kráterje kezd küssé nyugodtabbnak látszani. Méhében ugyan forr a tüzes tömeg, de legalább a külszín nem mutat annyira háborgó képet, mint eddig. Megválasztották az új dumát. Mar ilésezik is és a hangja igazán békés. A dumát jellemzi az a körülmény, hogy a képviselők elhatározták jobb pozíciójú ellenfelükkel szemben reménytelen követeléseket nem támasztani. Ugy látszik, tartanak attól, hogy rossz magaviseletük esetén feloszlatják megint a dumát, melyben a »szabadság«-fütötte fel tanyáját; a képviselőknek ugyanis szabad mindent követelniük, amit akarnak, csak azt nem, amit »apuska« vagy környezete megtilt. Ez a szabadság igazán oroszias.

Japán és Amerika.

A kaliforniai iskolák miatt támadt japán-amerikai viszály a békés elintézés útján van. Ámde ez nem vet véget a sárga népfaj ellen az Egyesült-Államokban megindult mozgalomnak, tehát a japánok elkeseredésének sem. A washingtoni kormány számol is annak valószínűségével, hogy a sárga és a fehér faj között felidézett ellentét előbb-utóbb japán-amerikai háborúra fog vezetni. Ezért elrendelte, hogy a csendes oceáni, a filippini és a kínai hajóhadosztályok egy csendes oceáni nagy hajórajját egyesíttessenek, a melynek bázisa Honolulu (a havai szigetek) lesz, körülbelül fele útján San-Francisco és Japán között. Az említett hajóhadosztályok jelenlegi állománya: 3 csatahajó, 5 cirkáló, 1 torpedóuzó, 2 jelzőgőzös. Ezt az állományt most már fokozatosan emelni fogják.

K ö z g a z d a s á g.

Iparos kamarák.

A magyar agráriusok hagyományához tartozik az iparos osztály, különösen a kisiparos felkarolása. Gondoskodásuk tárgya ez elejétől fogva s már 1895-ben, az akkor tartott kongresszuson Bernát István javaslata folytán a kisiparosok érdekeinek védelmére s ügyeiknek tanulmányozására külön bizottságot alakítottak. Azóta az Országos Központi Hitelszövetkezet is megindította a mozgalmat, megteremtve többek között az iparos szövetkezeteket is.

Mióta megszületett és elterjedt a gyári ipar és uralomra jutott a nagytőke, ez nemcsak nálunk, hanem a külföldön is leigázta a kisipart. A mit az iparos egy-két segéddel eddig egy nap alatt végzett, azt a nagygyárak gépei nagy mennyiségben, tehát kevesebb költséggel előállítják alig néhány óra alatt. A piacot elárasztotta az olcsó gyári árú s iparos tartósabb kéziműnyét alig értékesíthette. Felállították ugyan a kereskedelmi és iparkamarákat, de az eredmény? Hogy a nagytőkének kezében összpontosult kereskedelem és gyáripara kamarák által csak saját érdekeit óvja, a kisipar pedig még a legnagyobb sérelmekkel szemben sem részesül védelemben. A nagyipar nyomása alatt megcsappant a mesterek, sőt a tanult

iparossegédek száma is, mert hiszen a a gyárban kiképezést nyerni nem lehet, a munka túlságos elaprózása miatt.

Az iparos és kézműves osztály talpra állítására a művelt nyugati államokban a a tanoncképzés rendezése által megtették az első lépést. Mindenekelőtt felállították a külön iparkamarákat vagy felügyelő bizottságokat. Németországban 1900 április hó 1-én lépett életbe az iparkamarai intézmény, a melynek célja mindenekelőtt a tanoncképzés rendezése és felügyelete, továbbá az iparossegédek vizsgálata s a vizsgálóbizottságok alakítása. Szakiskolákat állítottak fel és arra igyekeznek, hogy a mestereket, segédeket és tanoncokat úgy saját szakmájukban, mint erkölcsileg is magasabb fokra emeljék. Miután a kamarák még csak 6 éve működnek, határozottan nem tudjuk megállapítani, vajjon minden irányban megfelelnek-e a követelményeknek? Hiszen mint minden új intézmény iránt, úgy itt is eleinte bizalmatlanok voltak maguk az iparosok is, a kiknek érdekei védelmére ezek a kamarába létesültek.

Megalakulásuk után legelső feladatuknak tartották, hogy a tanoncképzés rendezése által előmozdítsák a kisipar érdekét olyképen, hogy képzett iparostanoncokat és segédeket neveljenek. Eddig ugyanis majdnem általános szokás volt, hogy a mesterek a tanoncokat vagy kézműves inasokat sok felesleges vagy házi munkára használták a helyett, hogy nekik a kellő kiképzést nyújtották volna. A gyárak pedig tanoncokat egyáltalán nem foglalkoztattak, csakis képzett segédekre tartottak igényt.

Az iparos kamarára vonatkozó rendelkezést a tanoncszám és tanulói idő megállapítását is javasolja, azonban értesülésünk szerint az iparoskamarák eddig erre nem terjesztették ki működésüket azért, mert az a véleményük, hogy a tanoncszámát csak akkor szükséges korlátozni, hogyha több tanonc képeztetett, mint a mennyi alkalmazást nyerhet. Itt a legnagyobb óvatosságra van szükség, ha nem akarjuk azt, hogy az iparos osztály lassankint nagyon is megfogyjon. Az iparoskamarák eddig egyes kerületek felett gyakoroltak felügyeletet, azonban helyenkint már felmerült az a vélemény, hogy jobb lenne egy-két felügyelőt alkalmazni e célra, akik jobban volnának képesek megfigyelni és megállapítani, vajjon a tanoncképzés rendezésére hozott intézkedések pontosan betartatnak-e?

Az iparkamarák igen fontos intézkedése az, hogy mielőtt a tanoncból segéd lesz, vizsgát kell letennie. Eleinte, természetesen, míg a mestereknél is meglehetősen visszatetszésre talált ez a követelés, most azonban a berlini iparkamara jelentése szerint mind nagyobb körökben elismerik, minő haszonnal járnak ezek a vizsgák a tanonc további pályára nézve. Gyakori esetek merültek fel ugyanis, a mikor egyes gyárak azért nem fogadtak fel kitanult segédeket, mert ezek nem tették le a vizsgát. Az iparossegédek szívesen alávetik magukat ennek a képesítő vizsgának, általában jó eredménnyel. Az aacheni kamara 1901-902. évi jelentésében azt mondja, hogy e vizsgákon az iparossegédek gyakorlatilag teljesen megfeleltek, sajnos azonban az elméleti vizsgáknál az eredmény kevéssé volt kielégítő, aminek oka ugyan az is lehet, hogy ebben a kerületben nagyon sok hollandi születésű iparostanonc tette le a vizsgát, a mi természetesen a német nyelv miatt nehezükre esett. A vizsgáló bizottságok egyáltalában azon a nézeten vannak, hogy a továbbképző és szakiskolák szorgalmas látogatása a tanoncokra elengedhetlenül szükséges. Éppen ezért ezeknek az iskoláknak és tanfolyamoknak minél nagyobb számban való létesítése mindenütt kívánatos.

Tervbe vettük továbbá az iparosmesterek vizsgáját, valamint a mesterképző tanfolyamok létesítését is. Erre nézve ezeket írja a berlini iparoskamara jelentése: a tanfolyamok által az iparosok ismereteik

kibővítése folytán képesek lesznek az ujkor legnagyobb igényeinek is megfelelni, s kitanult mesterek mellett a tanoncok is kielégítőbb kiképzést fognak nyerni. Ezek a mestertanfolyamok nemcsak az iparosoknak, hanem magának az iparnak is hasznára fognak válni.

Németországban léteznek iparos szövetkezetek, de mégsem terjedtek el oly mértékben, mint kívánatosak, pedig hasznukat az iparoskamarak is elismerik. Hogy számuk nem olyan nagy, mint lehetne, annak oka leginkább az, hogy az iparosoknak nem áll módjukban kellőleg megismerkedni a szövetkezetek irányával és üzletmenetével. Az iparoskamarak tehát azon is igyekeznek, hogy a szövetkezetek létesítését lehetőleg előmozdítsák.

Fontos intézmények azok, a melyeket az iparoskamarak az iparosok és kézművesek szellemi kiképzésének érdekében létrehozta. Ilyenek mindenképp az iparoskönyvtárak, a tanonc-otthonok, segéd vagy tanoncmunkák kiállítása, továbbá a stralsundi iparkamara által felállított jogi tanácsadó intézménye. Három év alatt meggyőződtek Németországban arról, hogy az iparoskamarak felállítása az iparosok érdekeiben agyon is fontos. Évről-évre nő az iparkamarak hasznát hajtó tevékenysége és a kézművesek bizalma irántuk.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

Dr. Rusa Ernő.

Kossuth Ferenc levele:

Tek. **Balázsovich Sándor**
gyógyszerész urnak

Sepsiszentgyörgy.

„Csuzos bántalmaknál az **Indaszesz** bedörzsölése jó hatásúnak mutatkozott. Kérem legyen szives nekem 3 üveggel küldeni.“

Kossuth Ferenc.

Szemes előkelőségek és orvosok igazolták, hogy a törvényesen védett székelyhavasi

INDASZESZ

— gyógyfű sósborszesz —

Legjobb szernek bizonyult a test és izmok edzésére Üdit és frissit. Megóvja a testet a hideg káros betolyasától Massagehoz (gyurókező kúra) felette ajánlatos. Leghatásosabb szer csuz, köszvény, reuma, fejfájás, nátha, influenza, tagszaggyatás és mindennemű meghűlésből eredő bajok ellen. A székely havasi „INDASZESZ“ össze nem tévesztendő közönséges sósborszesz készítményekkel, melyek egyszerű szeszkeverékek, holott az „INDASZESZ“ székelyhavasi, gyógyfűvekből előállított és hatásában felülmúlhatatlan gyógyfű sósborszesz. Egy üveg székelyhavasi „Indaszesz“ fölér 10 üveg közönséges sósborszesz-szel.

Készíti: **Balázsovich Sándor** gyógyszerész Sepsiszentgyörgy. — A törvényesen védett székelyhavasi „INDASZESZ“, kapható 2 és 1 koronás üvegekben minden gyógyszerárban, valamint **Kaposvárott Dubinievicz Ottó, Vései Sándor, Szőke Jenő, Sohr Géza, Takács Károly, Légár Béla és Leipezig Gyula** cégeknel.

252 szám.
1907. vhtó.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. § értelmében ezezzel közhírré teszi, hogy a kaposvári kir. járás-bíróságnak 1907. évi V. I. 63. számú végzése következtében dr. **Rusa Ernő** ügyvéd által képviselt **Szeitli Ferenc** javára **Bors János** ellen 430 kor. s jár. erejéig fogantatott kielégítési végrehajtás útján letoglalt és 810 koronára becsült következő ingóságok n. m.: tejesarnoki tejtelezőgép teljes felszereléssel és egyéb ingók nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a kaposvári kir. járás-bíróság 1907. évi V. I. 63/2. számú végzése folytán 430 korona tőkekövetelés. ennek 1907. évi január hó 10. napjától

járó 6% kamatai és eddig összesen bírósággal már megállapított, valamint a még felmerülendő költségek erejéig, Hetes községben alperes lakásán leendő eszközlésére 1907. évi március hó 21-ik napjának délelőtti 10 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett megadások az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron aul isel fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 102. § értelmében ezek javára is rendeltetik.

Kelt Kaposvár, 1907. évi március hó 6. napján.

RACZ ISTVÁN, kir. bir. végrehajtó.

JOHNSTON aratógépeit

kizárólag a magyarországi viszonyoknak megfelelőleg készítve egyszerű és tökéletes kivitelben, olcsó árban szállítjuk.

Bächer Rudolf és Melichár Ferenc,

a Johnston Harvester Co. Batavia

12811

Magyarországi kizárólagos képviselői

Budapest, VI., Nagymező-utca 68.

Árajánlattal készséggel szolgálnak.

Budapesten

Az egyetlen

Független

Ellenzéki

nagy napilap

„AZ UJSÁG“

Előfizetési ár:

Egész évre	—	—	28	kor.	—	fill.
Fél évre	—	—	14	„	—	„
Negyedévre	—	—	7	„	—	„
Egy hónapra	—	—	2	„	40	„

Megrendelési cím: „AZ UJSÁG“ kiadóhivatala,
Budapest, VII., Rákóczi-ut 54.

3030/1907.

Somogyvármegye alispánjától.

Összesített árlejtési hirdetmény.

1. A szöcsény-pta—b.-sztyörgyi th. közut	0 946—2 680	km. szakaszának kiépítése	8 782 kor. 69 fill.
2. A „ „ „ „	14 660—18 848	„ „ „	5 1380 „ 61 „
3. A nagyatád—babócsai „ „	{ 13 705—17 350 22 061—23 572 }	„ „ „	7 6432 „ 95 „
4. A kaposvár—marcali-i „ „	{ 12 950—14 460 19 650—20 355 23 775—24 800 }	„ „ „	5 4460 „ 14 „
5. { Az andocs—boglári „ „	6 200—8 000	„ „ „	11 3282 „ 24 „
	7 000—9 050		
	13 931—16 580		
	19 507—20 367		
A pusztakapoly—karádi „ „	9 565—10 110	„ „ „	

összesen 304338 kor. 63 fill.

költséggel engedélyeztetett.

A fent említett és a házi kezelésben végrehajtandó hengerelési munkák a kisajátítási költségek, valamint 1. és 3-nál a már végrehajtott földmunka, az 1-nél azonkívül a kő- és kavicsanyag beszerzési költségei kivételével egyéb összes teljesítendő munkák kivételének biztosítása céljából

1907. évi március hó 11-ik napjának d. e. 10 órájára,

hivatalos helyiségben tartandó zárt ajánlati versenytárgyalást hirdetek.

A versenyezni óhajtok felhivatnak, hogy a fentebbi munkák végrehajtásának elvállalására vonatkozó zárt ajánlataikat a kitűzött nap **d. e. 10 órájáig** hozzam annnyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a később érkezett ajánlatokat figyelembe venni nem fogom

Az ajánlatok az egységáruk után számítandó árengedés vagy árfelemelés százalékában teendők s ez az ajánlatokban szóval is kiírandó.

A minden egyes utvonatra külön-külön teendő ajánlatok lepecsételve következő felirással ellátva nyújtandók be: Ajánlat a (megnevezendő a th. közut, melyre az ajánlat vonatkozik) th. közut kiépítésére.

Az ajánlatokhoz az ajánlattevő pecsétjével és a kőbánya nevének megjelölésével ellátott kő- és kavicsminták két példányban csatolandók.

Jelen hirdetménytől eltérő vagy távirati ajánlatokat figyelembe venni nem fogok.

Az ajánlathoz az általános feltételekben előírt, az engedélyezett költségösszeg 5%-nak megfelelő bánatpénznek a kaposvári m. kir. adóhivatalnál történt letételét igazoló **pénztári nyugta** csatolandó.

Az ajánlatok elfogadása felett Somogyvármegye közönsége végérvényesen határoz s fentartja magának a jogot, hogy tekintet nélkül az ajánlati összegre, az ajánlatok közt szabadon választhasson.

A szóban forgó építkezésre vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek a kaposvári m. kir. államépítészeti hivatalnál (Tallian Gyula-utca 3. sz.) a rendes hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Kaposvár, 1907. február 4.

Sárközy Béla, s. k. alispán.

Biztos gyógyulást

talál
mindenki a felette fájdalmas bajok

Rheuma

Csuz

Ischias

Zsába ellen,

ha csak egyszer is megpróbálja
AZ ÚJ SZERT.

SAMOL

SAMOL egy kenőcs, mely K. 1:50 és K. 2:50-es (sokáig tartó) tubusokban a legfőbb gyógyszer-tartalmat kapta.

Ha lakóhelyén lévő gyógyszer-tárban SAMOL-t meg nem volt a rakáron, tessék írni a forráshoz.

FILO JÁNOS gyógyszerész Budapest, Mátyás-tér 3.

„Samol” oly eddig ismeretlen, hatásos alkotórészt tartalmaz, melynek előállítását a legtöbb államban szabadalmazták. A budapesti ker. betegsegélyező pénztár körházában, más számos kórházban, orvosok és magánosok által kipróbálva, Használati utasítás és orvosi vélemények minden tubusnál.

RÓZSA JÁNOS

Kaposvárrott, Fő-utca 31. sz.

SAJÁT HÁZÁBAN.

Ajánlja a legújabb gépekkel felszerelt

vegyszeti ruhatisztító
és gőzműfestő intézetét,

mely bármelyik külföldi gyárral felveszi a versenyt.

Nálam tisztított ruhákért jótállok, hogy a foltok nem ütnek vissza.

Kérem a modern vegytisztítást ne tessék a szabófolt tisztítással összetéveszteni.

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Világhírűek az eredeti Remington-Standard írógépek!

Igen kényelmes havi részletfizetésre is szállítjuk.

Bemutatjuk működésben országszerte bárhol levélbeni megkeresésre, saját költségünkre és minden vételkötelezettség nélkül, vétel esetén pedig az egyszerű beoktatást 2—3 óra alatt díjmentesen teljesítjük.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

GLOGOWSKI ÉS TÁRSA BUDAPESTEN,

VI., Andrassy-ut 12. sz. — Fiók: TEMESVÁR, Zápolya-utca 5. sz.

Ezen formuláré lemetszendő és beküldendő hozzánk azáltal, aki írógépünk díjmentes bemutatását kívánja.

T. Glogowski és Társa cégnek Budapest, VI., Andrassy-ut 12.

Beleegyezem, hogy egy darab Remington-írógépet saját költségére nálam esetleg vétel céljából vételkötelezettségem nélkül bemutasson.

Kelt _____

alíírás.

Szőlőoltványok!

Hiányok pótlására. Két éves, száza 20 korona.

Telepítésre. Gyökeres zöldoltvány, ezre 160 kor., sima 90 kor.

Fásoltvány I. 200 kor., ez szépség-hibával 90 kor.

Mind Riparia portalis alanyon, a legjobb és legbőtermőbb bor-és csemege fajokban.

HEGYI BOR legolesőbban.

Árjegyzék ingyen.

Székely I. József
Gyöngyös.

Eötvös Lajos és Társai

kereskedelmi kertészete és magkereskedése
TARCAL. (Zemplénmegye.)

1000 drb. Gleditschia csemete	4 kor.
1000 „ 2 éves akácesemete	10 és 15 „
1000 „ 1 „ „	4—5 és 16 „
1000 „ Vadalma-csemete	12 és 20 „
1000 „ Vadkörte „	14 és 25 „
Nagyvirágu kerti diszszekfű tövek	
10 darab	120 „
2 éves bokorrózsák 10 drb. 5 kor. 100 drb.	35 „
2 éves hónapórszák 10 drb 5 kor.	
100 darab	35 „

Elsőrendü kerti magvak,
- virághagymák, disznövények a legolesőbb áron.

160 oldalas főárjegyzékünk kívánatra bérmentve.